SHOAH WE FRANCJI
Prezentacja projektu Convoi 77

konferencja Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń
16,17 październik 2020
Przykłady dobrej praktyki

I Liceum Ogólnokształcące
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
mgr Anna Klinger
nauczycielka języka francuskiego

INSTITUT FRANÇAIS
POLOGNE

Mail od Roselyne Marty do nauczycieli szkół dwujęzycznych przypominający o projekcie *Transport 77* (10 grudzień 2019):

(…)

Vous trouverez en pièce jointe de ce message une description plus détaillée du projet ainsi que la liste des villes polonaises de naissance des déportés du Convoi 77.

Nous vous encourageons à participer à ce projet !

N'hésitez pas à revenir vers nous si vous avez besoin de précisions.

BALUTY
BEDZIN
BIECZ
BIELSK
BLAZKI
BOCHNIA
BOHOROD
BRESLAU
BRZCZINSKA
BRZEZINY
BULAWA
CIEHANOW
CRACOVIE
DABNO
DANZIG
DOBROMIETZ
DOBRZYN
FRYSZTAK
GORA
GROJEC
GRONETZ
ILZA
IRENA
JAROSLAW
JEDRZESEW
KALISZ
KALUSZYN
KLETZ
KLOBUCKS
KOLBIEL
KOMANCYA
KONIN
KOPRZYW
KOZIENICE

LESKO
LODZ
LUBACZOW
LUBLIN
LUKOW
LUTOMIERSK
MIELEC
MINSK MAZOWICKI
MOSCISKA
MUEGOW
NEISSE
NOVOGRODOK
OLKUSZ
OSTROWO
PABIANICE
PARCZEW
PIOTRKOW
PLOCK
PODLASKA
PREDZBORZ
PRZYSUCHA
PRZYTYK
PUSTELNIK
RADOM
RADOMSK
RADOMSKO
RADOSZYCE
RADZILOW
RADZYMIN
REDZYSZEC
RZESZOW
RZGOW
SEROCK

SIEDLANKA
SIEDLCE
SIERPC
SKARYSZEW
SKIERNIEWICE
SMOLNO
STANISLAWOW
STERDYN
STOPAN
STRYKOW
SZCZERCOW
SZLALOWIEZ
SZYDLOWICE
TARNOBRZEG
TARNOW
TOMASZOW
USTRZYKI DOLNE
VARSOVIE
WEGROW
WIELUN
WILECZAWOLA
WLOCLAWEK
ZABLOCIE
ZAGOROW
ZAKLILOW
ZARNOWICE
ZAWIERCIE
ZELECHOW
ZGIERZ

Wstępna lista polskich miejsc urodzenia osób deportowanych w Transporcie 77

Convoi 77 – Transport 77
Drancy - Auschwitz 31 lipca 1944

- Korespondencja mailowa z panem **Georges Mayer'em**, inicjatorem projektu contact@convoi77.org, który wskazał osoby do kontaktu:
- **Aleksandra Engler-Malinowska** – koordynatorka projektu na Polskę
- **Claire Podetti** – nauczycielka historii we Francji i koordynatorka działań pedagogicznych
- **Serge Jacubert** – członek zarządu Stowarzyszenia *Convoi 77*, zajmujący się kontaktami z nauczycielami od momentu zapisu do publikacji życiorysów
- Inne osoby, z którymi mieliśmy kontakt w Polsce: **Anna Przybyszewska Drozd** (Żydowski Instytut Historyczny w Warszawie), **Alicja Kobus** (Gmina Żydowska w Poznaniu)

Alfabetyczny spis deportowanych w transporcie 77

Nazwisko	Pierwsze imię	Nazwisko panieńskie	Wiek	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Kraj urodzenia	Adres Francja	Adres miasto	Miejsce aresztowania	Biogra
AARONSON	ROBERT		54	11/01/1890	54 NANCY	FRANCE	20, bd Montmartre	75 PARIS 09	93 DRANCY	
ABDOULAH	SEID		44	24/02/1900	ISTANBUL	TURQUIE	6, r. de la Roquette	75 PARIS 11	93 DRANCY	
ABERGEL	SARAH	ACHER	42	15/04/1902	ISTANBUL	TURQUIE	7, r. Victor Hugo	69 SAINT-FONS	69 LYON	
ABOUAV	ALICE	VALERO	40	27/05/1904	ISTANBUL	TURQUIE	3, r. Petion	75 PARIS 11	93 DRANCY	
ABRAHAM	LILIANE		18	15/09/1925	75 PARIS	FRANCE	2, r. Debrousse	75 PARIS 16	93 DRANCY	+
ABRAHAM	LOUIS		43	13/08/1901	75 PARIS	FRANCE	2, r. Debrousse	75 PARIS 16	93 DRANCY	+
ABRAHAM	RACHEL	SCHIMTOWSKY	42	21/01/1902	75 PARIS	FRANCE	2, r. Debrousse	75 PARIS 16	93 DRANCY	+
ABRAMOVITCH	RAPHAEL		34	10/05/1910	13 MARSEILLE	FRANCE	26, r. Feutrier	75 PARIS 18	93 DRANCY	
ACHOUR	BEYA	NABETS	58	20/02/1886	CONSTANTINE	ALGERIE	1, r. Petion	75 PARIS 11	93 DRANCY	
ACHOUR	SIMON		66	14/05/1878	SAINT-EUGENE	ALGERIE	1, r. Petion	75 PARIS 11	93 DRANCY	
ADATO	MAURICE		18	02/10/1925	13 MARSEILLE	FRANCE	9, bd Pereire	75 PARIS 17	93 DRANCY	+

- **Poinformowanie nauczycieli z sekcji dwujęzycznej liceum o projekcie**
- **Poinformowanie uczniów i zachęcenie do udziału**
- **Zgłoszenie chęci udziału od 7 uczniów z dwóch równoległych klas licealnych dwujęzycznych (czwarty rok nauki języka francuskiego)**

- Otrzymanie mailem informacji na temat dwóch osób pochodzenia polskiego, które znalazły się w **Transporcie 77**
- Zasada doboru osób deportowanych do uczniów według miejsca urodzenia:
- **Lejzor Perelcwejg** urodzony w 1879 roku

  w Międzyrzeczu
- Międzyrzecz lubuski 106 km na zachód od Poznania
- *Meseritz*
- Międzyrzecz Korecki 825 km na wschód od Poznania (Wołyń), Międzyrzecz Ostrogoski 833 km (Wołyń), Międzyrzecz Podlaski 442 km też na wschód
- **Isaak Jacques Jakubowicz** urodzony w 1922 roku

  w Kaliszu - 150 km od Poznania

Lejzor Perelcwejg

Isaak Jacques Jakubowicz

Lejzor Perelcwejg

- Otrzymanie dokumentów z *Transportu 77*
- Ich analiza, wrażenie „dziur” w życiorysie
- Brak logiki patrząc z naszej perspektywy (miejsce urodzenia, miejsce ślubu, miejsce zamieszkania, miejsce pracy)
- Pisanie listów do różnych miejsc wspomnianych w dokumentach - brak odpowiedzi albo odpowiedzi odmowne
- Myśl o „odpuszczeniu sobie” poszukiwań i decyzja o opisie życia Żydów w dzielnicy żydowskiej w Paryżu
- Prośba do znajomej Francuzki o aktualne zdjęcia z dzielnicy żydowskiej w Paryżu
- Początek pracy zdalnej z uczniami (maile, Ms Teams)

Rue Vieille
Du Temple
Le Marais
Paryż
luty 2020

Późniejsze maile w języku ukraińskim do urzędów w Międzyrzeczu Koreckim i Międzyrzeczu Ostrogoskim

Date: czw., 28 maj 2020 o 17:45
Subject: Європейский проєкт Convoi 77 просить допомоги.
To: <ostrozkarda@rv.gov.ua>
Subject: Європейський проєкт Convoy 77
To: <korc@rv.gov.ua>

Добрий день,
Європейский проєкт Convoy 77 (https://convoi77.org/en/) потребує Вашої допомоги. Ми шукаємо інформацію про пана Лейзора Перельцвайгові\Перельцвейгові (Lejzora Perelcwejga), єврея, польского походження, що народився в 1879 р. у с. Великі Межирічі, Корецького району Рівненської області. Маємо інформацію про те, що він мав дружину - Рухле Берман, що народилася в 1882 р. у м. Рівне. Якщо Ви маєте якусь інформацію про цю людину та його родину, просимо поділитися з нами цими відомостями. Дякую за увагу, Магістр Анна Клінгер, участик проєкту Convoy 77 та викладач французької мови в унівеситеті ім. Адама Міцкєвіча, в Польші.

Pismo z Ministerstwa Kombatantów Wojennych i ofiar wojny do Sądu Najwyższej Instancji - 10.06.1969

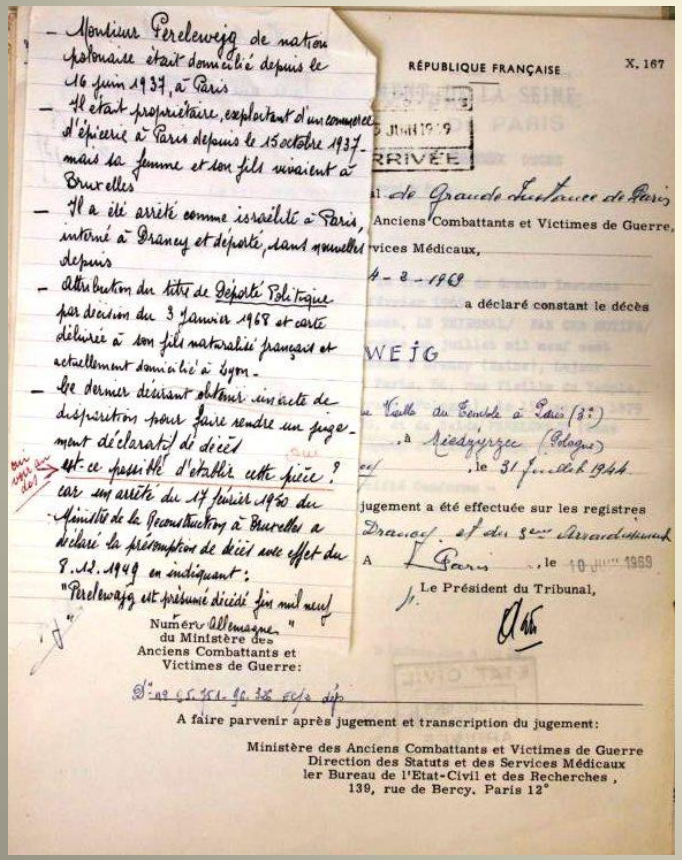

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE X. 167

Anciens Combattants et Victimes de Guerre,

a déclaré constant le décès

jugement a été effectuée sur les registres

Le Président du Tribunal,

Numéro Allemagne du Ministère des Anciens Combattants et Victimes de Guerre:

A faire parvenir après jugement et transcription du jugement:

Ministère des Anciens Combattants et Victimes de Guerre
Direction des Statuts et des Services Médicaux
1er Bureau de l'Etat-Civil et des Recherches,
139, rue de Bercy, Paris 12e

Dopisane ręką

- *Pan Perelcwejg, narodowości polskiej, mieszkał w Paryżu od 16.06.1937, był właścicielem sklepu spożywczego w Paryżu od 15.10.1937, ale jego żona i syn mieszkali w Brukseli*
- Ostatni pomysł na poszukiwania
- może Belgia?...

- Maile do:
- Muzeum Żydowskie w Brukseli - *Musée Juif de Belgique - Joods Museum van België - Jewish Museum of Belgium*
- Archiwa Państwowe Belgijskie - *Archives générales du Royaume*
- Koszary Dossin (*Kazerne Dossin*) - Muzeum i Centrum Dokumentacji Holokaustu i Praw Człowieka
- I … propozycja od pracownika z *Kazerne Dossin,* aby zamówić reprodukcję 64 dokumentów *dossier* 1.598.535 dotyczących pana Lejzora Perelcwejga!!!

Wiele bardzo ciekawych dokumentów, również po polsku

Starostwo Grodzkie
Warszawa- Pł
Nr. I. Ał 5943

Warszawa, dnia 28. XI 1930 r.

ZAŚWIADCZENIE.

Na skutek złożonego podania zaświadczam, że Pan Perelcwayg [illegible] - Tajo

syn, córka [illegible] ur. w 1882 roku

zamieszkały(a) w Warszawie przy ul. Muranowska Nr. 44

opinją cieszy się dobrą i w rejestrach karnych za ostatnie 10 lat notowany(a) nie był(a)

Opłatę stemplową w kwocie 3 zł
uiszczono znaczkami stemplowemi,
skasowanemi na podaniu Nr.

Starosta Grodzki

STAROSTWO GRODZKIE PÓŁNOCNO-WARSZAWSKIE

Wzór Nr. 133. 5.8.30. 15.000.
DRUK. R. TOMASZEWSKI WARSZAWA-KRUCZA 21.

98

- Odczucia uczniów:
- *Na początku myśleliśmy, że udział w projekcie będzie interesujący, ale nie bardziej interesujący niż udział w innych szkolnych projektach. Chcieliśmy oczywiście się zaangażować, ale nie oczekując czegoś wyjątkowego. I się pomyliliśmy!*

- *Projekt był bardzo interesującym zadaniem. Zrozumieliśmy, że ofiary nie zawsze były święte. Byli to ludzie, którzy mieli swoje zalety i swoje wady, swoje rodziny i swoje problemy. Ciekawe było odgrywanie roli kronikarza, który opisuje życie nieznanej osoby. Projekt był jednym z bardziej ciekawych doświadczeń skłaniających do refleksji.*

Isaak Jacques Gerszon Jakubowicz

- Otrzymanie dokumentów z *Transport 77*
- Poszukiwania w internecie – różne kombinacje (nazwisko Jakubowicz + miejscowości z dokumentów), m.in. kontakt mailowy do *la Licra* (Ligue Internationale Contre le Racisme et l'Antisémitisme, Międzynarodowa Liga Przeciwko Rasizmowi i Antysemityzmowi) w rejonie Roanne, która przekazała naszego maila panu Gérardowi Jakubowiczowi
- Pierwszy mail od bratanka naszego Isaaka z 15 lutego br.: *Madame, merci de votre intérêt pour le destin de mon oncle Jacques Jakubowicz*
- *Szanowna Pani, dziękuję za zainteresowanie losem mojego wujka Jacques'a Jakubowicza*
- Radość uczennic i moja ☺
- Początek pracy zdalnej (maile, Ms Teams)

Nasz mail do pana Jakubowicza

Bonjour,

Nous sommes élèves d'un lycée polonais qui a pour but l'apprentissage renforcé de la langue française et l'ouverture au monde. Nous cherchons à développer nos capacités linguistiques à travers différents projets. Il me semble que le projet européen comme Convoi 77 https://convoi77.org/ est une proposition à ne pas manquer. Son objectif est de rédiger la biographie d'un Juif ou d'une Juive, victimes des attrocités de la Seconde Guerre mondiale, déporté/e dans le dernier convoi 77 de Drancy vers Auschwitz. Mon groupe, moi plus mes amies, Marta et Roza, nous avons reçu quelques documents concernant Monsieur Isaac Jakubowicz, un jeune Juif d'origine polonaise. Le sujet nous intéresse beaucoup car la découverte de l'histoire constitue un voyage entre les époques.

Notre enseignante, Mme Klinger, a réussi à entrer en contact avec vous. Nous aimerions retracer le chemin de la vie de votre oncle pour des générations suivantes. Nous vous serions vraiment reconnaisantes de la possibilité d'obtenir d'autres sources qui pourraient être utiles pour approfondir l'histoire de la vie de votre oncle.

Wiele dokumentów, zdjęć, informacji

Ojciec Isaaka, Hanoch, w 1905- zdjęcie zrobione przez znanego fotografa w Kaliszu - firma Boretti/ Dyzma

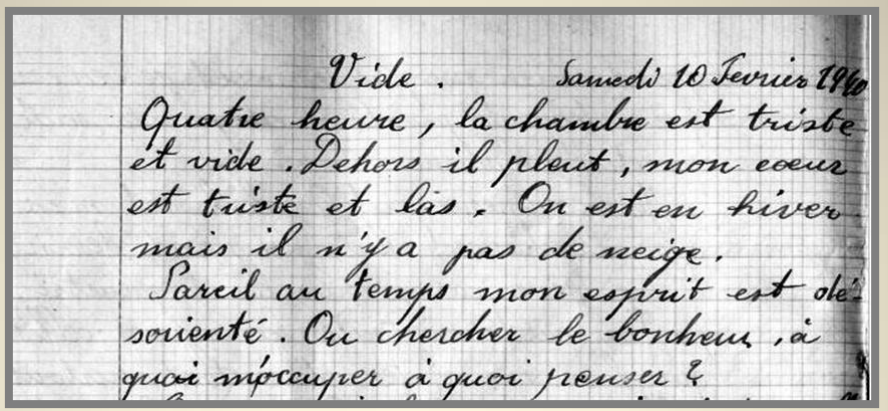

Vide. Samedi 10 Fevrier 1940
Quatre heure, la chambre est triste et vide. Dehors il pleut, mon coeur est triste et las. On est en hiver mais il n'y a pas de neige.
Pareil au temps mon esprit est obscurcie. Ou chercher le bonheur, à quoi m'occuper à quoi penser &

Pamiętnik Jacques'a
Pustka, sobota 10.01.1940
moje serce jest smutne i znużone (…)
Gdzie szukać szczęścia? Czym się zająć, o czym myśleć?

zdjęcie z 22.06.1941
Jacques z przyjaciółmi
Most de Presles,
Ile de France

Powód zatrzymania Jacques'a:

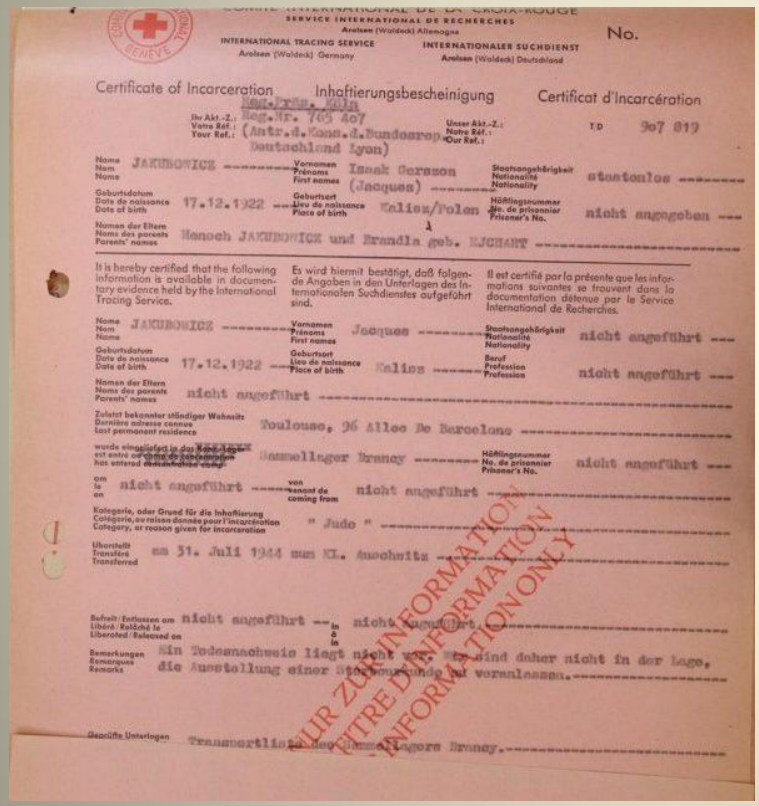

SERVICE INTERNATIONAL DE RECHERCHES
Arolsen (Waldeck) Allemagne

INTERNATIONAL TRACING SERVICE
Arolsen (Waldeck) Germany

INTERNATIONALER SUCHDIENST
Arolsen (Waldeck) Deutschland

No.

Certificate of Incarceration — Inhaftierungsbescheinigung — Certificat d'Incarcération

Ihr Akt.-Z.: Reg.Präs. Köln
Votre Réf.: Reg.Nr. 765 407
Your Ref.: (Antr.d.Kons.d.Bundesrep. Deutschland Lyon)
Unser Akt.-Z.: Notre Réf.: Our Ref.: T.D 907 819

Name / Nom / Name: JAKUBOWICZ — Vornamen / Prénoms / First names: Isaak Gerszon (Jacques) — Staatsangehörigkeit / Nationalité / Nationality: staatenlos
Geburtsdatum / Date de naissance / Date of birth: 17.12.1922 — Geburtsort / Lieu de naissance / Place of birth: Kalisz/Polen — Häftlingsnummer / No. de prisonnier / Prisoner's No.: nicht angegeben
Namen der Eltern / Noms des parents / Parents' names: Henoch JAKUBOWICZ und Brandla geb. EJCHART

It is hereby certified that the following information is available in documentary evidence held by the International Tracing Service.

Es wird hiermit bestätigt, daß folgende Angaben in den Unterlagen des Internationalen Suchdienstes aufgeführt sind.

Il est certifié par la présente que les informations suivantes se trouvent dans la documentation détenue par le Service International de Recherches.

Name / Nom / Name: JAKUBOWICZ — Vornamen / Prénoms / First names: Jacques — Staatsangehörigkeit / Nationalité / Nationality: nicht angeführt
Geburtsdatum / Date de naissance / Date of birth: 17.12.1922 — Geburtsort / Lieu de naissance / Place of birth: Kalisz — Beruf / Profession / Profession: nicht angeführt
Namen der Eltern / Noms des parents / Parents' names: nicht angeführt
Zuletzt bekannter ständiger Wohnsitz / Dernière adresse connue / Last permanent residence: Toulouse, 96 Allee De Barcelone
wurde eingeliefert in das Konz.-Lager / est entré au camp de concentration / has entered concentration camp: Sammellager Drancy — Häftlingsnummer / No. de prisonnier / Prisoner's No.: nicht angeführt
am / le / on: nicht angeführt — von / venant de / coming from: nicht angeführt
Kategorie, oder Grund für die Inhaftierung / Catégorie, ou raison donnée pour l'incarcération / Category, or reason given for incarceration: " Jude "
Überstellt / Transféré / Transferred: am 31. Juli 1944 zum KL. Auschwitz
Befreit / Entlassen am / Libéré / Relâché le / Liberated / Released on: nicht angeführt — in / à / in: nicht angeführt
Bemerkungen / Remarques / Remarks: Ein Todesnachweis liegt nicht vor. Wir sind daher nicht in der Lage, die Ausstellung einer Sterbeurkunde zu veranlassen.
Geprüfte Unterlagen: Transportliste des Sammellagers Drancy.

NUR ZUR INFORMATION
VITRE D'INFORMATION
INFORMATION ONLY

Jude

Odpowiedź z Muzeum w Oświęcimiu (1978) na list Charles'a Jakubowicza, brata Jacques'a:

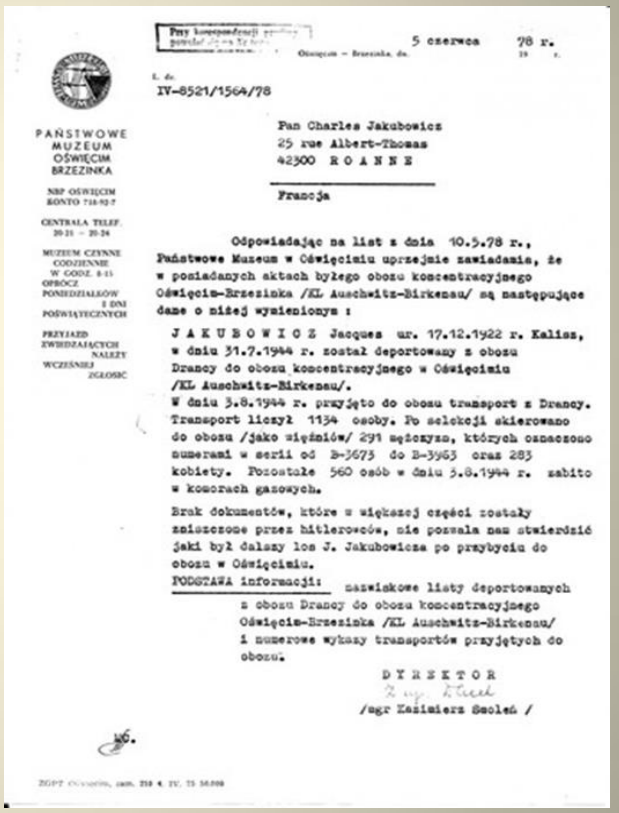

PAŃSTWOWE MUZEUM OŚWIĘCIM BRZEZINKA
NBP OŚWIĘCIM KONTO 718-92-7
CENTRALA TELEF. 20-21 — 20-24
MUZEUM CZYNNE CODZIENNIE W GODZ. 8-15 OPRÓCZ PONIEDZIAŁKÓW I DNI POŚWIĄTECZNYCH
PRZYJAZD ZWIEDZAJĄCYCH NALEŻY WCZEŚNIEJ ZGŁOSIĆ

Przy korespondencji prosimy powołać się na list

Oświęcim — Brzezinka, dn. 5 czerwca 78 r.

L. dz.
IV-8521/1564/78

Pan Charles Jakubowicz
25 rue Albert-Thomas
42300 R O A N N E
Francja

Odpowiadając na list z dnia 10.5.78 r., Państwowe Muzeum w Oświęcimiu uprzejmie zawiadamia, że w posiadanych aktach byłego obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka /KL Auschwitz-Birkenau/ są następujące dane o niżej wymienionym :

J A K U B O W I C Z Jacques ur. 17.12.1922 r. Kalisz, w dniu 31.7.1944 r. został deportowany z obozu Drancy do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu /KL Auschwitz-Birkenau/.
W dniu 3.8.1944 r. przyjęto do obozu transport z Drancy. Transport liczył 1134 osoby. Po selekcji skierowano do obozu /jako więźniów/ 291 mężczyzn, których oznaczono numerami w serii od B-3673 do B-3963 oraz 283 kobiety. Pozostałe 560 osób w dniu 3.8.1944 r. zabito w komorach gazowych.

Brak dokumentów, które w większej części zostały zniszczone przez hitlerowców, nie pozwala nam stwierdzić jaki był dalszy los J. Jakubowicza po przybyciu do obozu w Oświęcimiu.

PODSTAWA informacji: nazwiskowe listy deportowanych z obozu Drancy do obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka /KL Auschwitz-Birkenau/ i numerowe wykazy transportów przyjętych do obozu.

D Y R E K T O R
/mgr Kazimierz Smoleń /

Wersja rodziny odbiega od tej wersji wydarzeń. Zachęcamy do przeczytania naszej biografii.

- Odczucia uczennicy:
- *Kiedy dowiedziałam się o tym projekcie przyszły mi do głowy różne myśli. Zainteresowałam się nim, gdyż opiera się na historiach prawdziwych ludzi. Te historie są trochę zagmatwane, nie zawsze jasne, tajemnicze, ponieważ miały miejsce w okresie, który wcześniej znałam tylko z podręczników. Miałam więc okazję poznać wydarzenia z drugiej strony, a także mogłam stać się częścią tego okresu odtwarzając chronologię życia Issaka.*

©AR-AGR
Mémorial de la SHOAH

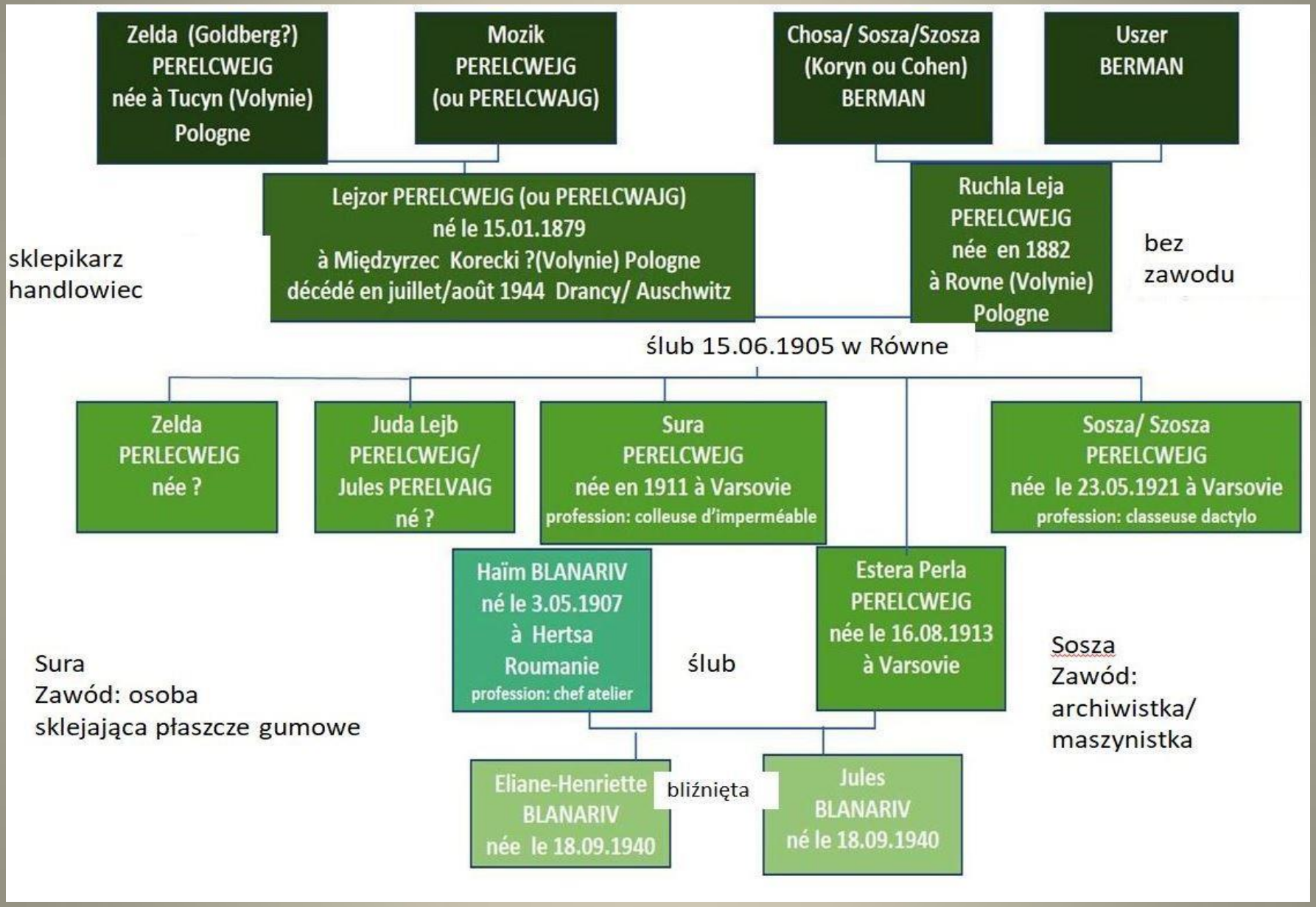
Zelda (Goldberg?)
PERELCWEJG
née à Tucyn (Volynie)
Pologne
Mozik
PERELCWEJG
(ou PERELCWAJG)
Chosa/ Sosza/Szosza
(Koryn ou Cohen)
BERMAN
Uszer
BERMAN
Lejzor PERELCWEJG (ou PERELCWAJG)
né le 15.01.1879
à Międzyrzec Korecki ?(Volynie) Pologne
décédé en juillet/août 1944 Drancy/ Auschwitz
sklepikarz
handlowiec
Ruchla Leja
PERELCWEJG
née en 1882
à Rovne (Volynie)
Pologne
bez
zawodu
ślub 15.06.1905 w Równe
Zelda
PERLECWEJG
née ?
Juda Lejb
PERELCWEJG/
Jules PERELVAIG
né ?
Sura
PERELCWEJG
née en 1911 à Varsovie
profession: colleuse d'imperméable
Sosza/ Szosza
PERELCWEJG
née le 23.05.1921 à Varsovie
profession: classeuse dactylo
Haïm BLANARIV
né le 3.05.1907
à Hertsa
Roumanie
profession: chef atelier
ślub
Estera Perla
PERELCWEJG
née le 16.08.1913
à Varsovie
Sura
Zawód: osoba
sklejająca płaszcze gumowe
Sosza
Zawód:
archiwistka/
maszynistka
Eliane-Henriette
BLANARIV
née le 18.09.1940
bliźnięta
Jules
BLANARIV
né le 18.09.1940

Róża, Kinga & Marta
CONVOI 77

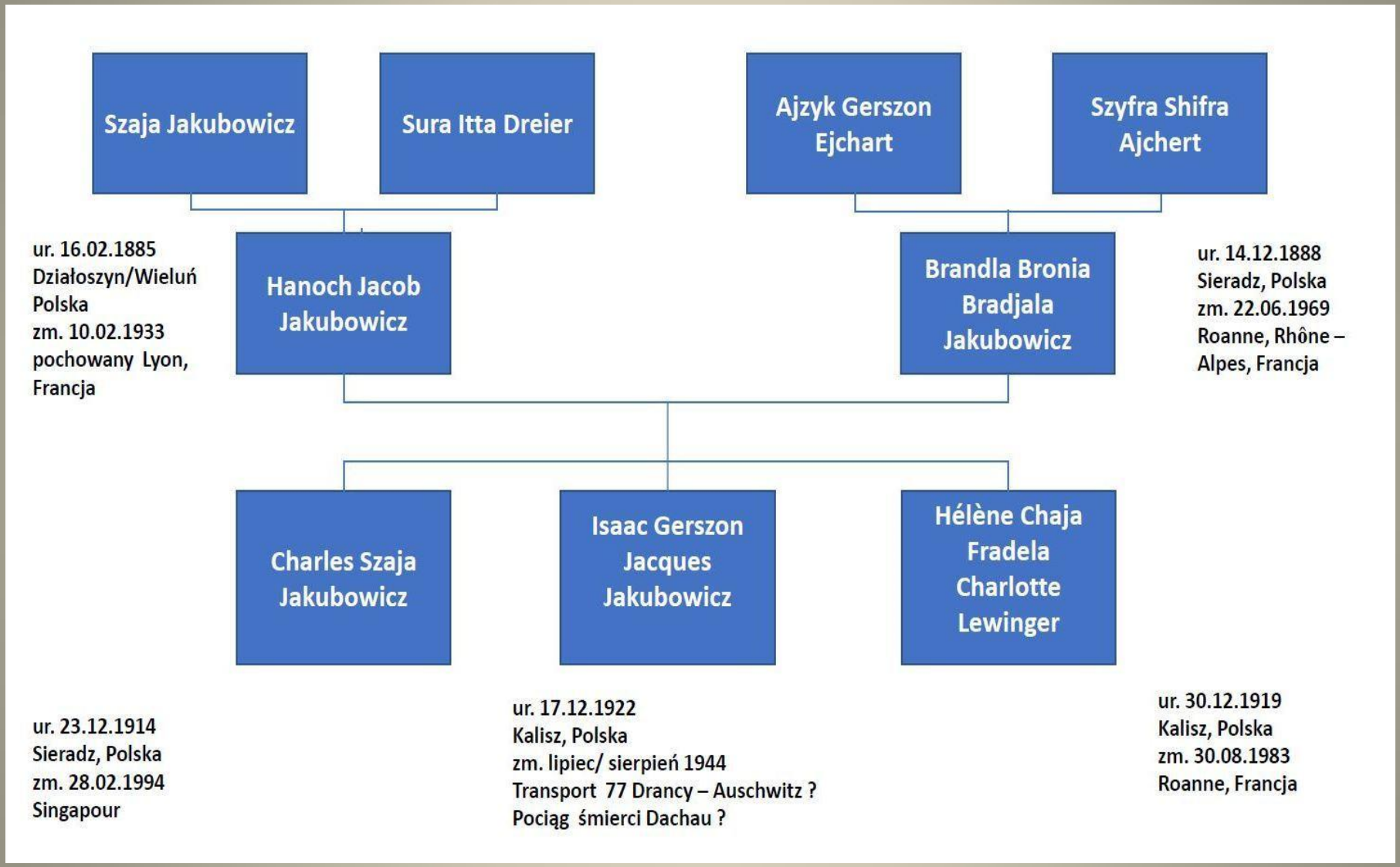
Szaja Jakubowicz
Sura Itta Dreier
Ajzyk Gerszon Ejchart
Szyfra Shifra Ajchert
ur. 16.02.1885
Działoszyn/Wieluń
Polska
zm. 10.02.1933
pochowany Lyon,
Francja
Hanoch Jacob Jakubowicz
Brandla Bronia Bradjala Jakubowicz
ur. 14.12.1888
Sieradz, Polska
zm. 22.06.1969
Roanne, Rhône – Alpes, Francja
Charles Szaja Jakubowicz
Isaac Gerszon Jacques Jakubowicz
Hélène Chaja Fradela Charlotte Lewinger
ur. 23.12.1914
Sieradz, Polska
zm. 28.02.1994
Singapour
ur. 17.12.1922
Kalisz, Polska
zm. lipiec/ sierpień 1944
Transport 77 Drancy – Auschwitz ?
Pociąg śmierci Dachau ?
ur. 30.12.1919
Kalisz, Polska
zm. 30.08.1983
Roanne, Francja

Dziękuję za uwagę

Merci pour votre attention